

Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no
Referanse: 19/3926

23.12.19

HØRING: NOU 2019:16 Skattlegging av vannkraftverk

Det vises til høringsbrev samt høringsnotatet «NOU 2019:16 Skattlegging av vannkraftverk» som ble lagt ut til høring 30. september 2019 med frist 1. januar 2020. Vi takker for å få anledning til å komme med innspill til kraftskatteutvalgets forslag til ny kraftbeskatning.

Oppsummering av Hafslund E-COs høringsinnspill:

- Innretningen på grunnrenteskatten bør endres slik at kun avkastning over normalavkastningen (superprofitt) blir beskattet med grunnrenteskatt
- Nedre grense for grunnrenteskatt på 10 MVA bør beholdes
- Det bør ikke innføres grunnrenteskatt på opprinnelsesgarantier
- Den lokale oppslutningen om vannkraften bør opprettholdes gjennom å beholde de kommunale ordningene

Hovedoppgaven til skatteutvalget var «å vurdere om dagens vannkraftbeskatning hindrer at samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak i vannkraftsektoren blir gjennomført.» Hafslund E-CO mener utvalget ikke svarer på denne hovedoppgaven. Tvert imot gjør summen av forslagene det vanskeligere å få realisert gode og skånsomme vannkraftprosjekter. Vi mener at det viktigste grepet for å få realisert mer av vannkraftpotensialet er å endre friinntektsrenten til en langsiktig risikofri rente med et risikopåslag.

Om Hafslund E-CO

Hafslund E-CO er et av Norges største og mest tradisjonsrike kraftkonsern med røtter tilbake til 1892. Sammen med eier og lokalsamfunn jobber Hafslund E-CO for en fornybar og fullelektrisk fremtid. Hafslund E-CO eier vannkraftverk i Aurland, Hallingdal, Innlandet og Østfold, med en samlet produksjon på over 17 TWh.

I tillegg eier Hafslund E-CO 50 prosent av aksjene i Eidsiva Energi, og eier dermed halvparten av Norges største nettselskap, med om lag 900 000 kunder, i tillegg til virksomheter innen strømsalg, bredbånd og fjernvarme. Gjennom forretningsområdet Ny Energi jobber Hafslund E-CO for å sette fart på elektrifiseringen av Norge.

Konsernet bidrar med betydelig verdiskaping, både til staten, vertskommunene og eier. Totalt bidro konsernet med over 1,8 milliarder kroner i skatter og avgifter i 2018, mens utbyttet til konsernets eier, Oslo kommune, var 985 millioner kroner. 560 millioner kroner ble betalt til vertskommunene i form av naturressurs- og eiendomsskatt, konsesjonsavgift og konsesjonskraft.

Konsekvenser av utvalgets forslag

Vi har regnet på konsekvensene for skattebelastningen på Hafslund E-COs totale portefølje dersom utvalgets forslag blir gjeldende. Våre beregninger viser at konsernet kommer svakt *positivt* ut i skattebelastning sammenliknet med dagens skatteregime. Det er hovedsakelig to grunner til at vi allikevel er negative til utvalgets forslag. For det første vil grunnrenteskatten, slik den er foreslått utformet, fortsatt hindre at samfunnsøkonomisk lønnsomme vannkraftinvesteringer blir realisert. For det andre er vi som kraftprodusent helt avhengig av lokal oppslutning om utvikling av vannkraften for å kunne videreutvikle anleggene. Debatten etter at utvalget la frem sin rapport viser med all tydelighet at vi ikke vil oppnå det med de foreslåtte endringene.

Hafslund E-CO realiserer for tiden mange fornybarprosjekter, både gjennom nye utbygginger (Rosten (Oppland) i 2018, Nedre Otta (Oppland) i 2020, Tolga (Hedmark) og Mork (Sogn og Fjordane) i 2021), gjennom utvidelser av eksisterende anlegg (Embretsfoss 4 (Buskerud) i 2013 og Vamma 12 (Østfold) i 2019) og flerfoldige opprustninger av eksisterende kraftverk. Dette har latt seg gjøre på tross av, ikke på grunn av, gjeldende kraftbeskatning. Naturlig nok bygges de beste prosjektene først. Vi ser derfor at etter at Tolga og Mork står ferdige i 2021, vil det være begrenset med prosjekter som er bedriftsøkonomisk lønnsomme. For å få videreutviklet vannkraften ytterligere trenger vi derfor en mer nøytral skattemodell, der samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter også er bedriftsøkonomisk lønnsomme.

Økt friinntektsrente i grunnrentebeskatningen av vannkraft

Hafslund E-CO mener dagens ordning, som er foreslått videreført av utvalget, ikke skjermer normalavkastningen i vannkraftprosjekter. Årsaken er at friinntektsrenten, som skal skjerme normalavkastningen, kun inneholder en risikofri rente. Som offentlig eid kraftprodusent kan vi ikke regne med at eier finansierer våre kraftverksprosjekter. Vi må derfor lånefinansiere investeringene. Det vanlige er også at vi låner på balanse, og ikke til det enkelte kraftverksprosjekt. Våre kreditorer tar ikke hensyn til teoretisk risikofrie skattefradrag. Det er derfor i praksis ikke mulig å låne penger til vannkraftinvesteringer til en rente som tilsvarer renten på statskasseveksler. Vi støtter mindretallet i utvalget om at 10-årige statsobligasjoner bør brukes som referanse for risikofri rente i grunnrentebeskatningen.

Vannkraftverk er svært langsiktige investeringer med opptil 67 år skattemessig levetid. I løpet av denne lange perioden vil det kunne være store endringer i mange av driverne for kraftmarkedet, også betydelige politiske og regulatoriske endringer. Det er ikke mulig finne en referanse for 67 års obligasjonslån i markedet, men det er klart at et slikt hypotetisk lån ville hatt et betydelig risikopåslag. Vi viser til Energi Norges høringsuttalelse og slutter oss til konklusjonen om at det innføres et risikotillegg til beregning av friinntektsrenten og dette tillegget burde ligge på 5,5 prosentpoeng.

Hafslund E-CO mener også at fradragsretten i grunnrenteinntekten er for snever. Særlig bør det gis fradrag for kostnader knyttet til erverv eller leie av fallrettigheter. Utvalgets syn om at alle relevante kostnader må komme til fradrag ved beregning av grunnrenteinntekt, tilsier at også kostnader knyttet til fallrettigheter skal være fradragsberettiget.

Beholde nedre grense for grunnrenteskatt på 10 MVA

Det vil være svært uheldig å redusere nedre grense for fastsetting av grunnrenteskatt til 1,5 MVA. Denne grensen har vært endret ved en rekke anledninger de senere år. En ytterligere justering vil gi signaler om at det er stor politisk risiko forbundet med investeringer i fornybar energi i Norge. En reduksjon som utvalget foreslår, vil ha dramatiske konsekvenser for mange småkraftinvestorer. Forslaget har allerede medført at alle småkraftinvesteringer i Norge nå er satt på vent.

Ikke innfør grunnrenteskatt på opprinnelsesgarantier

Hafslund E-CO er negativ til forslaget om å innføre grunnrenteskatt på inntekter fra salg av opprinnelsesgarantier. Vannkraftproduksjon er allerede blant de næringene som beskattes høyest. Forslaget vil ramme insentiver til å investere i ny fornybar energi, samt opprustning av eldre kraftverk i en periode hvor fornybarnæringen står foran et betydelig investeringsbehov. Det er dessuten et stort praktisk problem å innføre grunnrenteskatt på opprinnelsesgarantier på grunn av hvordan dette markedet fungerer. Det finnes blant annet ingen notert markedspris, samt at opprinnelsesgarantier annulleres etter 12 måneder.

Lokal oppslutning om vannkraften er viktig

Produksjon av utslippsfri vannkraft påvirker areal og naturverdier i de kommunene der vi har virksomhet. Det er en lang tradisjon for at vertskommunene kompenseres for dette. I prinsippet er Hafslund E-CO enig med utvalget om at bruttoskatter bør unngås. Likevel er dagens ordninger vel innarbeidet og en etablert måte å fordele inntekter mellom kraftverkseier, staten, og vertskommunene. Det skaper legitimitet og lokal forankring for utvikling av vannkraften. Det er ingen god løsning å avvikle disse ordningene uten at man har et fullgodt alternativ som ivaretar vertskommunenes interesser.

Det er prinsipielt riktig at vannkraft bør eiendomsbeskattes etter samme prinsipper som annen næringsvirksomhet. Samtidig er det vår oppfatning at dagens lønnsomhetsbaserte verdsettelsesmetode fungerer rimelig godt. Også her vil en justering i henhold til utvalgets forslag føre til lavere lokal oppslutning om vannkraften. Hafslund E-CO mener derfor at man bør beholde dagens lønnsomhetsbaserte beregningsmetode, så lenge man ikke har funnet noen fullgode alternativer. I tråd med dette vil det være viktig å beholde dagens maksimums- og minimumssatser for fastsetting av eiendomsskatten for vannkraftanlegg.

Satsomvekslinger

Vi viser spesielt til Energi Norges høringsuttalelse når det gjelder satsomvekslinger. Den satsomvekslingen som har foregått mellom ordinær selskapsskatt og grunnrenteskatt siden 2014 har ført til en de-facto skatteskjerpelse for vannkraftselskapene. Årsaken er at dagens regler gir en snevrere fradragsrett i grunnrenteinntekten enn ved beregning av alminnelig inntekt. Lik satsendring vil derfor i praksis alltid medføre en netto skatteskjerpelse for vannkraftprodusenter. Intensjonen med denne satsomvekslingen var at den skulle være provenynøytral. Det er ikke tilfellet, og det bør det rettes opp i når grunnrenteskatten skal reformeres.

Formålet med kraftskatteutvalgets arbeid var å få til et skattesystem som i større grad utløser investeringer i ny vannkraftproduksjon. Da er det verdt å lytte til rådene fra de som eier og investerer i vannkraftprosjekter om hva som virker, og hva som ikke virker.

For øvrig viser Hafslund E-CO til høringsuttalelsen til interesseorganisasjonen for fornybarnæringen i Norge, Energi Norge, som vi slutter oss til.

Med vennlig hilsen

Finn Bjørn Ruyter (sign)

Konsernsjef

Per-Arne Torbjørnsdal (sign.)

Konserndirektør kommunikasjon og juridisk